

EU nieuwsbrief 2022–2023 | 1

De EU Nieuwsbrief van het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG) is bedoeld om leden, studenten en belangstellenden, te informeren over (actuariële) ontwikkelingen in Europa.

Belangstellenden kunnen zich richten tot het redactiesecretariaat (pascale.heese@ag-ai.nl) voor het regulier ontvangen van deze Nieuwsbrief.

Copyright berust bij het AG. Het overnemen van passages in andere publicaties is toegestaan met bronvermelding.

- **Pensioenen | 2**
- **Kapitaalmarktenunie | 4**
- **Solvency II | 6**
- **Nieuwe normen voor duurzaamheidsrapportering | 10**

Pensioenen

EIOPA-strategie 2023-2026

De Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen (EIOPA) heeft op 30 september 2022 [haar strategie voor de periode 2023-2026](#) uiteengezet. De strategie is bedoeld om de veerkracht en duurzaamheid van de verzekerings- en pensioensector te versterken en de consumentenbelangen in de hele Europese Unie te beschermen. Volgens EIOPA is de behoefte aan effectief toezicht groter geworden door de aanhoudende marktvolatiliteit en inflatie door de aanhoudende geopolitieke spanningen. EIOPA formuleert in het document de strategische prioriteiten: bijdragen aan de opbouw van duurzame verzekeringen en pensioenen; het ondersteunen van de sector bij het benutten van de kansen van de digitale transformatie; de bevordering van efficiënt en consistent toezicht; de verdere versterking van financiële stabiliteit van de sector en het leveren van advies van hoge kwaliteit. EIOPA-voorzitter Petra Hielkema [lichtte deze strategie toe](#) tijdens de ECON Commissie van het Europees Parlement op 24 oktober 2022.

EIOPA-werkprogramma 2023

Naast haar strategie heeft EIOPA ook het [‘Single Programming Document 2023-2025’](#) gepubliceerd. Tot de belangrijkste activiteiten voor 2023 behoren de integratie van ESG-risico's in de prudentiële kaders voor verzekeraars en pensioenfondsen, het initiëren van een eenmalige gecoördineerde stresstest in verband met klimaatverandering (resultaten worden gepubliceerd in december) en de uitvoering van de verordening [‘digitale operationele veerkracht voor de financiële sector’](#).

Herziening IORP II-richtlijn

Het wetgevingsproces over de herziening heeft vertraging opgelopen waardoor er geen wetgevingsvoorstel door de huidige Commissie von der Leyen zal worden ingediend.

Europese pensioenweek

[De Europese pensioenweek](#) vindt jaarlijks in de laatste week van november plaats. Het biedt een platform voor een breed scala van belanghebbenden om over de toekomst van de pensioenen in Europa te debatteren en burgers bewust te maken van de noodzaak om voor hun pensioen te sparen. De Europese pensioenweek is een gezamenlijk initiatief van 14 koepelverenigingen, waaronder [Pensions Europe](#).

Kapitaalmarktenunie

Verdere uitvoering kapitaalmarktenunie

De Europese Commissie heeft eind 2021 een pakket maatregelen gepresenteerd om de Europese kapitaalmarkten een impuls te geven. Het doel is EU-bedrijven en investeerders beter met elkaar in contact te brengen en de toegang tot financiering verbeteren, kleine beleggers meer investeringsmogelijkheden te bieden en de kapitaalmarkten beter te laten integreren.

Europese langetermijnbeleggingsinstellingen

Eén van de maatregelen in het pakket gaat over langetermijnbeleggingsinstellingen. De onderhandelaars van de Raad en het Parlement bereikten op 19 oktober 2022 een voorlopig akkoord over de herziene verordening over Europese langetermijnbeleggingsinstellingen (European long-term investment funds – Eltif's). Het is de bedoeling dat dit soort instellingen aantrekkelijker worden. De verordening bevat gedetailleerde regels voor in aanmerking komende activa en beleggingen, diversificatie en portefeuillesamenstelling, limieten voor hefboomfinanciering en de verhandeling van Eltif's.

Europees centraal toegangspunt

Een andere maatregel uit het pakket betreft de oprichting van een Europees centraal toegangspunt dat, rond 2024, gecentraliseerde toegang biedt tot openbaar beschikbare informatie die relevant is voor financiële diensten, kapitaalmarkten en duurzaamheid. De Raad bereikte eind juni 2022 overeenstemming over het voorstel. Hierin wordt het

standpunt van de lidstaten uiteengezet met het oog op de onderhandelingen met het Europees Parlement, waar het voorstel momenteel in behandeling is. Op 1 december 2022 zijn de amendementen besproken in de ECON Commissie. De rapporteur is de Portugees Pedro Silva Pereira (S&D, PT).

Richtlijn over beheerders van alternatieve beleggingsfondsen

Het voorstel over de herziening van de richtlijn *Beheerders van alternatieve beleggingsinstellingen* (AIFM-richtlijn uit 2011), zal de doeltreffendheid en de integratie van de markt voor alternatieve beleggingsinstellingen verbeteren. Het wetgevingsproces over deze maatregel heeft vertraging opgelopen. De eerste lezing van de AIFMD II-voorstellen moet nog plaatsvinden in het Europees Parlement en de Raad moet nog overeenstemming bereiken over een definitief onderhandelingsstandpunt over de hervormingen. Voor de lidstaten geldt een overgangperiode van twee jaar nadat de EU-instellingen de laatste hand hebben gelegd aan AIFMD II. De uitvoering zal daardoor pas in de tweede helft van dit decennium plaatsvinden.

Solvency II

Herziening Solvency II-richtlijn

De aanpassing van de Solvency II-richtlijn, voorgesteld door de Europese Commissie op 22 september 2021 ([zie Richtlijn "tot wijziging van Richtlijn 2009/138/ EG..."](#)), doorloopt de procedure van het Europees Parlement. In juni 2022 had de Raad, onder het Franse voorzitterschap, al [een gezamenlijk standpunt](#) bereikt over de details van deze eerste grote herziening. Voordat de drie instellingen de Commissie, de Raad en het Parlement, kunnen gaan samenzitten om van de drie teksten een coherent geheel te maken in de triloog, moet het Parlement eerst nog zijn werkzaamheden over dit dossier afronden.

Het proces vordert langzaam, maar gestaag. Rapporteur Markus Ferber (EVP, DE) had zijn [voorlopig rapport](#) aangeboden in juni 2022, met 200 amendementen. Daar kwamen in de zomer van 2022 meer dan 600 amendementen bij, waarvan sommigen diametraal tegenovergesteld staan op wat de rapporteur voorstelde. Waar Ferber de amendementen wou stroomlijnen, omdat de voorgestelde wijzigingen volgens hem al impliciet in de principes van de richtlijn vervat liggen, willen andere parlementsleden dan weer dat deze vereisten expliciet worden vermeld. Dit is bijvoorbeeld het geval met de amendementen met betrekking tot de duurzaamheidsrisico's. Rapporteur Ferber is van mening dat Solvency II een risicogebaseerd prudentieel toezichtkader biedt, dat rekening houdt met alle risico's, inclusief milieurisico's. Hij vreest voor onverzekerbare toestanden, temeer omdat er volgens hem weinig bewijs is om te suggereren dat verzekeringsondernemingen de duurzaamheidsrisico's systematisch onderschatten. Verschillende fracties in het EP

vinden echter dat er in Solvency II meer en meer expliciete provisies omtrent duurzaamheidsrisico's moeten komen te staan (en hoe meer, hoe beter). In elk geval is de rapporteur het overleg begonnen met de andere 'schaduwrapporteurs', om op de meest heikele punten van discussie te proberen tot een vergelijk te komen door middel van compromisamendementen. Langzaam worden er punt voor punt oplossingen gevonden. Een mogelijke stemming van het Ferber-rapport zou kunnen plaatsvinden in het eerste kwartaal van 2023. Dat zou betekenen dat de triloog zou kunnen starten onder het Zweedse voorzitterschap.

Herstel en afwikkeling van (her)verzekeringsondernemingen

Tegelijkertijd met het voorstel tot herziening van de Solvency II-richtlijn, publiceerde de Commissie ook een voorstel voor [een Richtlijn](#) "betreffende de totstandbrenging van een kader voor het herstel en de afwikkeling van verzekerings- en herverzekeringsondernemingen en tot wijziging van de Richtlijnen 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2009/138/EG, (EU) 2017/1132 en de Verordeningen (EU) nr. 1094/2010 en (EU) nr. 648/2012", afgekort tot IRRD (Insurance Recovery and Resolution Directive). De IRRD creëert een compleet nieuw kader voor herstel en afwikkeling van verzekeraars en herverzekeraars met een (klein) deel gericht op preventief herstel enerzijds en anderzijds een (groot) deel voor als het werkelijk misgaat. Autoriteiten, verantwoordelijk voor de afwikkeling, moeten door elke Lidstaat worden opgezet. Deze autoriteiten zullen verregaande bevoegdheden krijgen en een goed gevulde gereedschapskist. EIOPA organiseerde daarover op 17 november 2022 een virtuele technische conferentie, waar Petra Hielkema [een inleidende speech](#) gaf.

In het Parlement verlopen de onderhandelingen omtrent deze IRDD-richtlijn iets vlotter. Rapporteur Ferber presenteerde zijn voorlopig rapport op 2 juni 2022 met een dertigtal amendementen. Daar kwamen er nog eens ruim 150 bij. Het opstellen van de compromis-amendementen lijkt voorspoedig te verlopen. Velen zijn van mening dat er eerst een geharmoniseerd kader moet komen voor verzekeringsgarantiestelsels in Europa. Dit bestaat momenteel niet maar er zijn amendementen ingediend in die richting.

Omdat de Commissie de twee richtlijnen als een pakket voorstelde, stelt de rapporteur ook voor om maar te stemmen over zijn IRRD-rapport als het Solvency II-rapport klaar is, ergens in het eerste kwartaal van 2023. En andere reden is ook dat in de IRRD-wijzigingen van de Solvency II-richtlijn opgenomen zijn die, volgens de rapporteur, beter in de Solvency II-herzieningsrichtlijn zouden worden opgenomen. Aan de kant van de Raad heeft het Tsjechisch voorzitterschap in juli het dossier van het Franse en daarvoor het Sloveense voorzitterschap overgenomen. Volgens geruchten heeft de Raad bijna een gemeenschappelijk standpunt bereikt en zou het dus kunnen dat de werkzaamheden van de Raad op IRRD nog dit jaar afgerond worden.

EIOPA is een groot voorstander van deze nieuwe richtlijn. Zo publiceerde EIOPA onlangs twee ["personeelsdocumenten" \(staff papers\)](#). In het eerste personeelsdocument beantwoordt EIOPA de meest gestelde vragen met betrekking tot de IRRD. De vragen, aldus EIOPA, behandelen een breed scala aan onderwerpen, zoals preventieve maatregelen, vrijstelling van planningsvereisten voor specifieke verzekeraars, grensoverschrijdende verzekeraars, de rol van EIOPA in het proces en de kwestie van financiering.

In haar tweede 'staff paper' voerde EIOPA een vergelijkende analyse uit van IRRD en de gelijkaardige richtlijn voor bankherstel en -afwikkeling (BRRD) om overeenkomsten en verschillen tussen de twee wetteksten vast te stellen. De analyse bevestigde dat het IRRD-voorstel van de Europese Commissie enkele elementen gemeen heeft met de BRRD, maar er ook aanzienlijk van verschilt. EIOPA is van mening dat de opgenomen overeenkomsten gerechtvaardigd zijn, aangezien ze betrekking hebben op gebieden waar er geen behoefte is aan sectorspecifieke kenmerken (bv. grensoverschrijdende afwikkeling, sancties in geval van wetsovertreding enz.). Anderzijds worden er belangrijke verschillen voorzien met betrekking tot fundamentele elementen van herstel en afwikkeling, zoals afwikkelingsinstrumenten en voorbereiding, die naar behoren de eigen kenmerken van de verzekeringssector weergeven. Staff papers van EIOPA worden niet door de raad van bestuur (Board) van EIOPA goedgekeurd.

Herziening gedelegeerde verordening (L2)

De vergaderingen met de nationale experts, die de Commissie organiseert, lopen door. In de laatste vergadering van 15 november 2022 stond de discussie over de behandeling in Solvency II van de langetermijnbeleggingen in aandelen op de agenda. De vorige discussie hierover vond plaats 1 juli 2022. Een uiteindelijk akkoord in trilog over de herziene richtlijn is mogelijk op voorwaarde dat er in de Level 2 gedelegeerde handelingen voldoende vooruitgang wordt geboekt.

Nieuwe normen voor duurzaamheidsrapportering

De EU-beleidsmakers bereikten een akkoord over het voorstel van de richtlijn betreffende duurzaamheidsrapportage door ondernemingen van 21 april 2021 (Corporate Sustainability Reporting Directive, CSRD). Het Europees Parlement aanvaardde het geamendeerde voorstel in zijn plenaire zitting van 11 november 2022 ([lees de geconsolideerde tekst](#)). De richtlijn treedt 20 dagen na publicatie in werking. De regels gaan gelden tussen 2024 en 2028. De richtlijn brengt duurzaamheidsverslaggeving voor het eerst op hetzelfde niveau als financiële verslaggeving. Dit is van fundamenteel belang om de ambities van de *EU Green Deal* te ondersteunen en Europa tegen 2050 om te vormen tot de eerste klimaat-neutrale economie.

De CSRD introduceert meer gedetailleerde rapportagevereisten dan zijn voorganger, de richtlijn Niet-financiële rapportering (NFI of de Non-Financial Reporting Directive (NFRD)). Volgens de Commissie zullen nu 50.000 bedrijven aan de nieuwe regels moeten voldoen. Bedrijven zullen duurzaamheidsinformatie in hun bestuursverslag moeten publiceren volgens de nieuwe verplichte gedetailleerde, sectorspecifieke rapportagestandaarden (de zogenaamde European Sustainability Reporting Standards, zie hieronder). Ze moeten ook gepubliceerd worden in digitaal formaat, waardoor een beter overzicht en vergelijking van de gerapporteerde duurzaamheidsinformatie mogelijk zal zijn tussen bedrijven. Dit elektronisch verslagleggingsformaat, zodra het is vastgesteld, zal een aanvulling vormen op de oprichting van één Europees toegangspunt (European Single Access Point of ESAP) voor openbare bedrijfsinformatie.

De CSRD vereist ook een beperkte mate van zekerheid over duurzaamheidsrapportage. De Commissie zal wel nog gedelegeerde handelingen moeten vaststellen om te voorzien in de normen voor duurzaamheidsrapportage, rekening houdend met het technisch advies van EFRAG, in samenwerking met de belangrijkste belanghebbenden en na raadpleging van de lidstaten en relevante EU-organen, zoals de ESA's, het Europees Milieuagentschap, het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten (FRA) en het Platform voor duurzame financiering.

De CSRD voorziet in de uitwerking van Europese duurzaamheidsrapporteringsstandaarden. De eerste reeks rapportagenormen bij gedelegeerde handelingen vastgesteld, moet uiterlijk op 30 juni 2023 door de Commissie worden aangenomen; een tweede reeks normen is voorzien voor juni 2024; standaarden moeten om de drie jaar worden herzien. De standaarden rapporteren over duurzaamheidskwesities, zoals ecologische, sociale en mensenrechten en governancefactoren, waaronder duurzaamheidsfactoren zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 24), van Verordening (EU) 2019/2088.

Toepassing is voorzien voor boekjaren die starten op of na 1 januari 2024 voor de eerste groep van vennootschappen. Dit zijn de ondernemingen die al onder de richtlijn niet-financiële rapportage vallen. Die eerste rapportages worden in 2025 verwacht. Vanaf 1 januari 2025 (eerste rapportages in 2026) gelden de verplichtingen voor overige grote ondernemingen; vanaf 1 januari 2026 (eerste rapportages in 2027) voor beursgenoteerde MKB's en vanaf 1 januari 2028 (eerste rapportages in 2029) voor niet-EU-vennootschappen met filialen of dochterondernemingen.

De richtlijn is van toepassing op alle verzekeringsondernemingen die onder het toepassingsgebied van de richtlijn op de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening van verzekeringsondernemingen vallen. Verzekeringscaptives en herverzekeringscaptives kunnen de MKB-standaarden gebruiken.

Nieuwe duurzaamheidsrapportagestandaarden voor bedrijven

Het ontwerp van nieuwe Europese duurzaamheidsrapportage standaarden (European Sustainability Reporting Standards, ESRS) is een nieuwe stap voorwaarts in de transitie naar een duurzame economie. EFRAG (European Financial Reporting Advisory Group), in haar rol als technisch adviseur van de Europese Commissie, heeft op 23 november 2022 aan de Commissie [haar concept-ESRS-en](#) voorgelegd. Na goedkeuring zullen deze rapportagestandaarden worden gebruikt door bedrijven die onderworpen zijn aan de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). Verplichte rapportagenormen zullen ervoor zorgen dat bedrijven volledig transparant zijn over hun impact op mens en milieu, evenals over de risico's die zij lopen als gevolg van klimaatverandering en andere duurzaamheidskwesaties. Deze eerste set van 12 ontwerp-ESRS-en bestaat uit:

Transversale normen:

- Ontwerp ESRS 1 Algemene eisen
- Ontwerp ESRS 2 Algemene toelichtingen

Milieu:

- Ontwerp ESRS E1 Klimaatverandering
- Ontwerp ESRS E2 Verontreiniging

- Ontwerp ESRS E3 Water en mariene hulpbronnen
- Ontwerp ESRS E4 Biodiversiteit en ecosystemen
- Ontwerp ESRS E5 Hulpbronnen en circulaire economie

Sociaal:

- Ontwerp ESRS S1 Eigen personeel
- Ontwerp ESRS S2 Werknemers in de waardeketen
- Ontwerp ESRS S3 Getroffen gemeenschappen
- Ontwerp ESRS S4 Klanten en eindgebruikers

Bestuur:

- Ontwerp ESRS G1 Bedrijfsvoering

De Europese Commissie zal de verschillende EU-organen en de lidstaten raadplegen over de ontwerpnormen, alvorens de definitieve normen in juni 2023 als gedelegeerde handelingen vast te stellen, gevolgd door een controleperiode door het Europees Parlement en de Raad.

Mairead McGuinness, commissaris voor Financiële Diensten, Financiële Stabiliteit en Kapitaalmarktenunie, was er erg tevreden over het tijdig indienen van de voorstellen: "Het is tijd om duurzaamheidsrapportage op gelijke voet te stellen met financiële rapportage en dat is precies wat we hier doen. Verplichte standaarden voor duurzaamheidsrapportage zullen een belangrijk instrument zijn om greenwashing tegen te gaan. Normen zullen bedrijven ook helpen om hun duurzaamheidsprestaties efficiënter te communiceren en te beheren."

Disclaimer

Alhoewel dit werk is opgesteld op basis van betrouwbare bronnen en nauwkeurig onderzoek, is ICODA European Affairs in geen enkel opzicht verantwoordelijk voor de informatie die is gepubliceerd in deze EU-nieuwsbrief.

ICODA is sinds 1991 actief op het gebied van Europese belangenbehartiging. Het kantoor is gevestigd midden in de Europese wijk van Brussel. Vanuit deze centrale positie verleent het bureaudiensten aan het bedrijfsleven, nationale en lokale overheden, NGO's, de Europese Commissie en Europese koepelorganisaties. Naast monitoring bestaat de dienstverlening uit advisering en uitvoerende werkzaamheden op het gebied van European Affairs. ICODA adviseert haar cliënten over de te volgen lobbystrategie, de juiste timing van de lobby en de wijze van informatieverstrekking aan de Europese beleidsmakers. Deze nieuwsbrief is geschreven door Lodewijk Buschkens (ICODA European Affairs) en Lieve Lowet (Schuman European Affairs).

Research afgesloten op woensdag 30 november 2022.

Koninklijk Actuarieel Genootschap